

ABC

10 gr.

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 3

Warszawa, niedziela 3 stycznia 1937 r.

Rok XII

Beznadziejny stan zdrowia Ojca św.

Nie można mieć nadziei na wyzdrowienie

RZYM, 2. 1. Jak stwierdzają osoby stojące blisko Watykanu, Ojciec św. spędził ostatnią noc

Ojciec św. Pius XI

spokojnie. Sen chorego przerywały czasami gwałtowne bóle, jednakże bóle te były mniejsze, aniżeli w ciągu ubiegłych dni.

Osobistości należące do dworu papieskiego oświadczają, że wprawdzie ogólny stan zdrowia i obieg krwi polepszyły się, lecz komplikacje nie są wykluczone i mogą przyspieszyć katastrofę. We dług wszelkich ludzkich przewidywań — mówią te osobistości — nie można mieć nadziei na wyzdrowienie Ojca św. Los Jego

życia leży w rękach Wszechmocnego.

MIASTO WATYKAŃSKIE, 2. 1. Stan zdrowia Ojca Świętego pozostaje bez zmian. Papież już od 28 dni nie opuszcza łóżka.

LONDYN, 2. 1. Agencja Reutera donosi z Rzymu, że stan zdrowia Ojca Świętego, który w ciągu ostatnich trzech dni nie ulegał większym zmianom, w dniu dzisiejszym nagle się pogorszył.

RZYM, 2. 1. Na wieść o beznadziejnym stanie Ojca św. liczne

zeszły wiernych pośpieszyły do kościołów aby wnieść modły za zdrowie Papieża. Przed bazyliką Piotra i Pawła gromadzą się tłumy wyczekujące na ostatnie wiadomości o zdrowiu Piusa XI.

Nieudany zamach na bezbożnika — prezydenta Meksyku

SAN DIEGO (Kalifornia), 2. 1. Z otoczenia b. prezydenta Meksyku Callesa donoszą, że we czwartek późnym wieczorem usiłowano dokonać zamachu na gen. Callesa. Zamach jednakże nie powiódł się. Szofer b. prezydenta zauważył podejrzany — sądząc z wyglądu — meksykańczyka, który pod

łożył pod domem Callesa maszynę pielną napelnioną prochem z palącym się lontem. Szofer zgaślił szybko płomień unieszkodliwiając bombę, poczem rzucił się w kierunku uciekającego zamachowca, lecz nie mógł go schwytać.

Oprocentowanie pożyczki francuskiej — 5,25 proc.

1060 mil. fr. w gotówce, 1.000.000.000 fr. w towarze
540.000.000 fr. w rozrachunku

Obrady komisji budżetowej Sejmu

Ciszę, jaka panuje na terenie parlamentarnym z powodu ferii świątecznych, przerwało sobotnie posiedzenie komisji skarbowej, zwołane dla omówienia rządowego projektu ustawy, upoważniającej ministra skarbu do zaciągnięcia pożyczki zagranicznej we Francji. Na posiedzenie członkowie komisji stawili się w komplecie, przybyli również m. in. Kwiatkowski, podsekretarz stanu w M. S. Z. p. Szembek oraz podsekretarz stanu w Min. spraw wojskowych gen. Gluchowski.

Projekt ustawy referował pos. Holyński; pożyczka przeznaczona jest wyłącznie na cele obrony państwa służyć ma ona dla celów obronnych. Obsługa pożyczki po całkowitym jej wypięciu w ciągu lat czterech, wyniesie 46 milionów zł. rocznie.

Bilans dewizowy będzie w ciągu pierwszych trzech lat niewątpliwie dla nas dodatni, w czwartym zaś roku zachowana będzie na ogół równowaga, przy niewielkiej przewyżce strony biernej.

Suma kredytów

Pos. Holyński zwraca dalej uwagę na różnice między sumami, jakie zawiera układ ratyfikowany we Francji, a projektowana ustawa. Kwoty te nie pokrywają się ze sobą wobec różnych uprawnień ustawowych, jakie oba rządy posiadają.

Pożyczka wyniesie w globalnej sumie 2.060 milionów franków francuskich.

Kwotę tę otrzyma rząd polski, poza tym wpłyną inne kwoty, jako dalsza tranza, zaciągniętej w swoim czasie pożyczki na budowę kolei Śląsk—Gdynia w kwocie 540 milionów franków. Razem tedy kredyty francuskie wyniosą 2,6 miliardów franków, czyli ok. 640 milionów złotych.

Suma pożyczki zaciągniętej przez

rząd składa się z 810 milionów franków w gotówce i 1.250 milionów franków kredytu towarowego — gotówkowe. Z 1.250 milionów kredytu gotówkowego — towarowego będzie udzielony w towarach kredyt w wysokości 1 miliarda, zaś w gotówce 250 milionów z przeznaczeniem na roboty w Polsce. Kwota 810 milionów wpłynie w gotówce całkowicie. (Razem w gotówce otrzymać mamy 1.060.000.000 franków. Do sprawy tej wróćmy).

Oprocentowanie —

5,2 i proc.

Pożyczka będzie spłacana częściowo w ciągu 15 lat, a częściowo w ciągu 34 lat. Będzie ona nas kosztowała w pewnej części 6 i jedna ośma procent, w części 5 i jedna ośma procent, a w części 5 proc. Przeciętna wynosi 5,25 proc. łącznie z wszelkimi kosztami. Transza pożyczki kolejowej będzie również tańsza, niż pierwsza, oprocentowanie jej wyniesie 6 i jedna ośma proc.

Pos. Holyński wyjaśnia również, że 540 milionów franków z tytułu pożyczki kolejowej nie wpłyną do nas dewizowo dlatego, że tymi pieniędzmi będziemy odrażać należności francuskie.

W zakończeniu swego referatu, pos. Holyński zaproponował drobne zmiany uzgodnione z rządem w treści ustawy.

Mowa p. wicepremiera

Z kolei zabrał głos minister skarbu p. Kwiatkowski. Oświadczył na wstępie, że forma stwierdzenia nienaruszalności przyjaźni francusko — polskiej, ujawniona przez jednomyślnie przyjęcie przez izby ustawodawcze w Paryżu projektu układu pożyczkowego zasługuje na najwyższy odzew w całym społeczeństwie polskim.

Pożyczka posiada poważne znaczenie gospodarcze i finansowe, gdyż

przychodzi do skutku w okresie powojowym.

Dotychczas prawie zawsze dawałmy specjalny zastaw, względnie wyrażaliśmy pożyczkę w złocie. A w tym wypadku pożyczka jest zaciągana w frankach francuskich bez dodatkowych kaluzji i gwarantowana ogólnie majątkiem Państwa Polskiego bez specjalnego zastawu. Zakup urządzeń i instalacji będzie się odbywał we Francji po cenach konkurencyjnych i dopływ tych towarów nie naruszy interesu polskiej produkcji, przeciwnie punkci ciężkości położono na to, aby potencjał produkcyjny przemysłu polskiego został wzmocniony.

Będą większe inwestycje

Pożyczka francuska wzmacnia poważnie walutę, zwłaszcza że tranza gotówkowa będzie skoncentrowana na rok 1937.

Stwarza to podstawy do wydobycia złota z ukrycia. Po raz pierwszy w większej ilości pojawiło się w Banku Polskim złoto w postaci wewnętrznej, tak np. w ostatnich dniach jeden z obywateli sprzedał w Banku Polskim 11 kg. czystego złota.

W związku z pożyczką dokonano się też wzmożenie zatrudnienia. Mimo rozszerzenia planu inwestycyjnego w r. 1937 w związku z tą operacją minister nie będzie potrzebował odwoływać się w r. 1937 do subskrypcji wewnętrznej.

Silna Polska — to pokój

Rząd francuski i społeczeństwo francuskie zrozumiały, że silniejsza Polska, to trwalszy pokój międzynarodowy. Z naszej strony należy się zapewnienie, że solidarność uchwalona przez parlament francuski umiemy głęboko odczuć, zrozumieć i odzwajęmniać.

Po krótkiej dyskusji projekt ustawy uchwalono jednogłośnie. We wtorek 5 stycznia o g. 11 przed południem odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu, poświęcone wyłącznie ustawie o pożyczce zagranicznej.

Czy mówią prawdę?

Przywódcy „nazich” mają żydowskich doradców? Rewelacje żydowskiego „Momentu”

Jeden z ostatnich numerów żargonowego „Momentu” zawiera rewelacyjną korespondencję, napisaną przez S. Z. I. Dorfsona, praskiego korespondenta tegoż pisma.

„Może brzmieć sensacyjnie — pisze Dorfson — historia, którą chcemy ogłosić, że dzisiejszy hitlerowski rząd, począwszy od dyktatora gospodarczego dr. Schachta, i kończąc na Streicherze, wydawcy „Stürmmera”, wszyscy nie mieccy ministrowie, wszyscy dyrektorzy najróżniejszych, najmniejszych urzędów Nazi i departamentów... mają żydowskich doradców, którzy dają prawodawcom rozmaite rady i wskazówki, zanim jakaś ustawa zostanie opublikowana”.

„Nieznany żołnierz” finansów

Tak więc głównym doradcą min. Schachta ma być dr. Wohltat. „Jest on szefem rozmaitych działów, prowadzi „Registermark” i „Creditmark”, „Auswanderungs-mark” i jeszcze 12 innych instytucji finansowych. W jego rękach skoncentrowane są sprawy niemieckiej waluty. On ustanawia wysokość kursu marki niemieckiej. Dr. Schacht jest tylko reprezentacyjną figurą, ale jego najbliższy współpracownik, żyd dr. Wohltat jest wewnętrznym dyktatorem, nieznany żołnierz niemieckich finansów, nerwem hitlerowskiego Banku Państwowego”.

A dalej „Moment” pisze: dr. Wohltat nie jest niestety wcale sierotą w „Deutsche Bank”. Roi się tam od szeregu innych żydowskich specjalistów w dziedzinie dewizowej polityki finansowej”.

Wykrycie fabryki fałszywych monet

W miejscowości Zarszyn, w pow. jaśielskim odkryły organy policyjne kompletnie urządzone warsztaty służące do produkowania fałszywych monet 1 i 5-cio złotych. Za właścicielem warsztatu, który w międzyczasie zdołał zbiec wszczęto poszukiwania.

Twórca lotnictwa

Również i min. Goering posiada żydowskich pomocników. „Moment” wymienia tu przede wszystkim gen. Roberta Milcha i pisze: „Gen. Goering jest z niego dumny, bo akurat żydowski generał Robert Milch był twórcą niemieckiej potęgi obrony powietrznej”.

Żydzi od propagandy

W ministerstwie propagandy — pisze „Moment” — tak samo co dziesiąty urzędnik jest żydem. W niektórych kancelariach żydzi są nawet głównymi szefami. W redakcji „Völkischer Beobachter” pracuje wielu żydów, którzy są t. zw. specami w żydowskich sprawach. Czytają każde żydowskie i hebrajskie pismo i tłumaczą najważniejsze notatki i artykuły na niemiecki język. Te żydki w wię-

szości pochodzą ze wschodu i zajmowały się haniebnym zawodem. Nawet wróg żydów Streicher, który wydaje pismo pogromowe „Stürmer” ma w redakcji Hansa Mühlsteina. Mühlstein jest b. m. sjonarzem w Niemczech i za rządów republikańskich siedział nawet w więzieniu za różne sprawy „ki”.

Mühlstein podobno pochodzi z Łomży.

Samochwaństwo Czy prawda?

W tych „rewelacjach” wiele trzeba oczywiście złożyć na tak właściwie rasie żydowskiej samochwaństwo i arogancję. Ale niechby choć część tych faktów była prawdziwa, przedstawiałaby w specyficznym świetle stosunki panujące w dzisiejszych Niemczech.

O polską wiedzę

W przyszłej Polsce wszystkie dziedziny życia będą wyglądały bardzo odmiennie od tego, co obserwujemy dzisiaj. Te wielkie przemiany nie ominą również wyższych zakładów naukowych.

Najistotniejszą zmianą, jaka w tej dziedzinie zajdzie będzie polegała na tym, że wszechnicie polskie będą w o wiele większym stopniu niż dzisiaj kuźniami wiedzy, dziś bowiem zbyt często traktuje się wyższe zakłady naukowe jedynie jako narzędzie do wychowywania adwokatów, lekarzy, inżynierów i t. d.

Zeby spełnić swą rolę wytwarzania nowych myśli i ideałów, wszechnicie muszą posiadać prawdziwą autonomię, na to bowiem, by wiedza mogła się rozwijać, konieczna jest całkowita niezależność od władzy politycznej, konieczna jest możliwość swobodnego rozwoju. Konieczność ta była rozumiana już od czasów

średniowiecznych. Wszelkie łamanie autonomii prowadziło zawsze do obniżania się poziomu wiedzy.

Ale autonomia nie może się ograniczać do posiadania szeregu formalnych uprawnień i przywilejów. Musi być jednocześnie autonomia wewnętrzna, polegająca na całkowitej niezależności od tajnych organizacji międzynarodowych, krępujących swobodę myśli. Dziś nawet w tych krajach, w których wszechnicie cieszą się całkowitą autonomią prawną, wiedza nie może się rozwijać swobodnie, gdyż jest krępowana nakazami organizacji masonskich. Szereg tematów stałoby się dla uczonych tabu, o których nie tylko że nie wolno pisać, ale nawet nie wolno myśleć.

Warunkiem więc prawdziwej autonomii będzie usunięcie z wyższych uczelni nie tylko żydów, ale i masonów, gdyż ci nie mogą w należyty sposób wykonywać przysięgi,

która ich zobowiązuje do bezstronnego i swobodnego uprawiania nauki.

Jeśli chodzi o drugi element — o studiujących, to i tu są poważne zmiany. W Polsce Niepodległej na młodzież akademicką spadł wielki ciężar. Musiała ona, obok swego bezpośredniego obowiązku studiowania prowadzić poważną akcję polityczną. Inne bowiem czynniki zawodziły, dla tego też na młodzież spadł obowiązek przodowania w szeregu akcji politycznych. Młodzież chlubnie spełniła swą rolę.

Wtedy jednak, gdy stosunki w Polsce unormują się ostatecznie, wtedy młodzież akademicka będzie musiała wrócić do swego elementarnego obowiązku, do obowiązku reálnych studiów, wtedy bowiem bardziej niż kiedykolwiek będzie Polsce potrzebna ludźmi obdarzonych prawdziwą wiedzą, ludźmi umiejących naprawdę myśleć po polsku.

Studia nie będą oczywiście polegały wyłącznie na wertowaniu grubych ksiąg. Młodzież będzie równocześnie praktycznie w życiu społecznym. Dlatego też życie organizacyjne młodzieży akademickiej będzie się odznaczać bogactwem form i bogactwem treści. Tylko że nie będzie ono służyło, jak dotychczas, do realizacji konkretnych akcji politycznych, ale stanie się potężnym narzędziem wychowania.

Koniecznym jednak warunkiem, by przyszłe wszechnicie polskie stały się prawdziwą krynicą wiedzy, a jednocześnie potężnym narzędziem wychowywania, jest swoboda. Wszelkie pomysły o militaryzacji uczelni, jakie pojawiają się w państwach totalnych, prowadzą do niszczenia samej wiedzy i przetwarzają wszechnicie na szkoły tępoty.

J. Korolec

Katastrofa kolejowa w dyrekcji lwowskiej

LWÓW, 2. 1. — Dnia 1 stycznia nastąpiło na linii Lwów—Podhajce zderzenie się pociągu osobowego nr. 1812 z pięcioma wagonami towarowymi, które odczepiły się na stacji Dunajów i potoczyły się po pochyłości w kierunku Brzezan. Uszkodzenia ciała doznał podróżni: Irena Gorbacz oraz kierownik pociągu i konduktor bagażowy.

Zawieszenie prezesa sądu okręgowego

Dnia 30 grudnia ub. r. został zawieszony w urzędowaniu dr. Fryderyk Frambach prezes sądu okręgowego w Jaśle.

Podobno zawieszenie nastąpiło w związku z toczącym się śledztwem w sprawie Parylewiczowej.

Śmierć Unamuno

PARYŻ, 2. 1. Havas donosi, że z Avila w czwartek o godz. 18.15 zmarł nagle w ślamance w wieku lat 72 słynny pisarz hiszpański Miguel de Unamuno.